

החברותא

החברותא בטאן פנימי לחברים גליון מס 247 בס"ד ערש"ק פר' ויקהל (סעריק) כ"ב אדר א' תשס"ה

פנינים יקרים

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו' (ל"ה, א) השאלות: למה היה צריך להקהילם, למה לא הלך משה אליהם בענותנותו ולמה נאמר ויקהל משה את כל ישראל? אלא שגלוי וידוע לפני הקב"ה שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל לכן הקדים שקלינו לשקליו. שהמן טען לפני אחשוורוש ישנו עם אחד מפורד ומפורד לכן נקהלו היהודים להורות על אחדותם והפנינו במצות השקל על זה.

ויקהל משה וכו' (ל"ה, א) כשם שהתורה ניתנה באחדות כאיש אחד בלב אחד כך גם השבת שהיא שקולה כנגד כל התורה ניתנה רק לאחר שמשה רבנו החדיר בקרב ישראל את האחדות וזהו ויקהל משה את כל עדת בני ישראל.

אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם - ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה' וגו' (ל"ה, א-ב) וצ"ע ענין שנאמר קודם החטא מצות המשכן ואח"כ השבת, ואחר החטא מצות השבת ואח"כ המשכן, והתירוץ כשהיו בני במדרגה טובה היו ימי המעשה הכנה לשבת ואחר החטא צריך למשוך כח מקדושת השבת, לתקן מעשה החול.

וביום השביעי יהיה לכם קודש (ל"ה, ב) אף הצרכים הגשמיים שלכם יהיו קודש בשבת. **והנשיאים** הביאו את אבני השהם וכו' (ל"ה, כ"ז) עתות הירידה שיש לאדם שאין לו שום חשק לתורה ועבודה זהו הכנה לעליה גדולה, והיינו על ידי הצעקה שצווק כשמתבונן על דרכיו ורואה שפלותו ויורדתו כנאמר והנשיאים הביאו את אבני השהם ודרשו רז"ל נשאם חסר לפי שנתעצלו ובגמ' נשיאים ממש, פירוש על ידי העצלות וצעקו להשם זכו לכך שהנשיאים ממש הם העננים הביאו להם אבני השהם וכו', והמשל בנשיאים שהוא חשך על פני העולם וממנה האורה יצא לכל באי עולם...

ולהורות נתן בלבו (ל"ה, ל"ד) בא וראה ענותנותו הרבה של בצלאל שתלה את חכמתו לא בזכות עצמו אלא בזכות הרבים וחשב תמיד בלבו כי השי"ת נתן לו חכמה אך ורק להורות לאחרים. **אשר** נתן ה' חכמה ותבונה בהמה (ל"ה, א) החכמה האמיתית היא נחלת אותם שהם ערומים בדעת ומשימים עצמם כבהמה... כמ"ש חכמה ותבונה בהמה.

לחבר את האהל להיות אחד (ל"ה, י"ח) מאחר שהקב"ה אחד ומויוחד לפיכך הוצרכו לחבר את האהל גם למטה להיות אחד להורות שהוא יתב"ש אחד בשמים ובארץ. **מלמטה** ויחדיו יהיו תמים אל ראשו (ל"ה, כ"ט) כאשר ישראל הם באחדות והיו תואמים מלמטה גורמים הם יתור עליון בשורשם למעלה, ויחדיו יהיו תמים אל ראשם.

ופניהם איש אל אחיו (ל"ה, ט) רק כאשר ישראל פונים איש אל רעהו באהבה ואחיהם פניהם איש אל אחיו פורשים הכרוכים כנפיהם למעלה.

פקודי המשכן (ל"ה, כ"א) אם אמנם יש מעלה לענוה ושפלות שעל ידה משרים את השכינה. אך זה שהענוה היא רק לראוה כעין משכן העדות הרי אינה אלא חסרון -פקודי מלשון חסרון (דברי יהושע)

פרשת שקלים

במחצית השקל הראה הקב"ה מטבע של אש ואמר כזה יתנו הכוונה כמ"ש בצלם אלקים עשה. ופירושו מחצית השקל שתיקון הגוף הוא רק חצי צורה להדמותו ולהשוותו עם חלק הנפש וכפי תיקון הנגלות כן מתעורר אל הנסתרות...

כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם (ל"ה, י"ב) ענין זקיפת ראש בכח השקלים דכתיב וצדקה תרומם גוי, אחר שחטאו בנעשה התיקון בכח הצדקה שנקרא מעשה כמ"ש והיה מעשה הצדקה שלום. ובני ישראל מתעלין לאחדות האמת בכח הצדקה.

(שפת אמת)

אב/סס ע"ל שיחת הרא"ש אצל'א שאלת תל'ת, נכתב ע"י רש"י (אשכולת) ואחרי'אס אקל'ת.

חי חי יודך

ראיתי בני עליה והם מועטים (סוכה מה) אלו אשר יורדים לסוף דעתם ונשארים עוד במציאות של חי הנם מאד מועטים, אבל בלעדיהם לא יכול להיות קיום העולם, וקיום העולם נקרא רק בזה שנכיר סוף דעתו שאיננו מציאות. אלא שכדי להגיע להכרה שאינו מציאות לא די באמירה בלבד צריכים עבודה, כי אם האדם רוצה לבוא לאמת שלו צריך הוא לבקש שיגיע לתכלית של "עבודה".

אנו רואים כאשר הבהמה אינה חורשת אין תפוחים אין פירות ואין שום דבר, חרישתה של הבהמה מביאה פירות. כך גם כאשר האדם אינו חורש עם עצמו אין תוצאות. איך חורש האדם? כאשר אף נפילה אינה שוברת אותו כמו הבהמה כשהיא חורשת הולכת בדרכה ואם תפול תתאמץ לקום מפני שהיא פוחדת שלא תשאר לשכב, זאת אומרת שיש לה די שכל להבין שכאשר היא נופלת לרצות לקום, כך האדם צריך להגיע דרך עבודה דרך החרישה למצא מציאותו.

האדם צריך להשתדל כשיגיע סופו שיהיה לו עם מה להאחז שלא יצטרך להראות כעני בפתח, שיתנו לו משהו חיות שיוכל להאחז כשיגיע לצור מחצבתו, או לאדם כשהוא מגיע לשם עם ידיים ריקות עם מלא פגמים דהרי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא (קהלת ז).

תכלית הבריאה זה להאדם שיחפש את הדרך שבשעה שהוא עובד בשעה שהוא חורש שיוכר שהחרישה עבורו תכלית, ומהי התכלית? שימצא את עצמו בבחינת "בהמה", ואם תשאל מה נקרא בחינת בהמה הרי יש לו חכמה יש לו בינה יש לו דעת, אבל כאשר הוא חי עם עצמו רואה שהוא חי עם הסיבות ואז הוא רואה שזה בלתי אפשרי שיוכל להחזיק מעמד ללא סיבה וללא מניעה שלא יעשה רע.

האדם חושב שהכאבים שהוא עובר זה לרעתו, מדוע? משום שהוא מאד ממורמר ומאד כאוב, ומאד עם עגמת נפש. האדם מחפש לברוח מזה היות שהוא חושב שזה לרעתו, אבל זה לא נכון, סבלו של האדם בעולם אמנם מאד מר, אבל זה לטובה האנוש. מהי הטובה בזה שהאדם סובל? הרי יכול היה לחיות עם רגיעות עם הרחבת הדעת, הרי יכול היה יותר לעבוד את השי"ת או מה היא טובתו שהכאב מביא? כאשר הרבש"ע נותן לאדם רגע של נשימה חופשית, ישים האדם לב מה הם מחשבותיו באותה נשימה, הוא חושב על העולם שלו, להרחיב את חיו, הוא חושב איך להרויח יותר כסף, הוא חושב איך לנקום בזולתו, רגע אחד היתה לו הרחבת הדעת ונראה מה הוא חושב, נתאר לעצמנו אם לא היו לאדם כאבים בחייו לא היה העולם מתקיים, איש את רעהו חיים בלעו, כל אחד היה בולע את משנהו, כי מחמת הפנאי שהיה גורם לו שלא יהיה לו מה לעשות, אז העשייה היא להרוג את החבר, לשבת ולדבר לשון הרע איש על רעהו ולהביא קנאה ושנאת חנם.

לכן מי שברא את העולם שקוראים לו רבש"ע, ברא כל דבר עם חשבון ותכלית, הקב"ה רוצה תכלית בשביל האדם, לכן ברא יסוד כזה ובחינה כזאת שירד האדם לסוף דעתו ויבין מהיש שלא נשאר מאומה מהאדם, אם יש לאדם ישוב הדעת והגיע לסוף דעתו שמציאותו איננה מציאות ובכל זאת הוא חי, אזי מהיכן הוא חי, לאדם יש חכמה ויש דעת ויש ידע יש בינה (קלוגשאפט). ואם הגיע לסוף דעת שהוא אינו מציאות אזי מהיכן כל אלו חיים? אלא שיתן מחשבה שהוא חי עם עוד משהו שהוא מבין. את זה מכיר מתוך עצמו - אם הוא זוכה להכיר - כי לא כל אחד זוכה לבוא לסוף דעתו ולהשאר שלם, רשבי"אמר

סוגי יסורים, ולא נשבר מהיסורים והמשך לחרוש מבלי לשאול מה תכליתי, מה יצא לי מזה, אלא שהלך והלך עד שהגיע לשיא התכלית שהוא להיות במחשבה בהתקשרות אל הנצחיות.

דוד המלך ע"ה היה נתון כל הזמן במחשבה שהביאה אותו בהתקשרות אל הנצחיות, מה נקרא נצחיות? כתוב (אבות ד) בעל כרחך אתה חי, מי הוא זה אשר עליו אומרים בעל כרחך אתה חי? מי מאתנו יודע את המובן של בעל כרחך אתה חי, מה פירוש הענין בעל כרחך אתה חי? אני מוכרח לחיות, אני כאוב, אני מוכרח להיות בכאב, לא זו משמעות בעל כרחך אתה חי, העולם חושב שבעל כרחך פירושו שאני מוכרח לחיות. וגם זה לא נכון, הבעל כרחך אתה חי משמעותו הצדיק האמת בשעה שהוא מגיע לשיא השפלות שלו, אז בכל נשימה זוכר את הרבש"ע ואין לו שום התקשרות ושום מחשבה ללא הרבש"ע. כך שעל כל נשימה ונשימה יש לו התקשרות היות והוא הגיע לכזו ריקנות כלומר הגיע לכזו מציאות כשהוא בשיא ההתבטלות הוא לא חי יותר, ומה הפירוש לא חי יותר? שהוא חזר לשורש כמו בשעה שהקב"ה ברא את האדם עפר מן האדמה.

מארבע כנפות העולם נאסף עפר ובה ברא הרבש"ע גולם. כמו שכתוב (תהלים קל"ט): גלמי ראו עיניך, דוד המלך הגיע למדרגת גלמי ראו עיניך. דוד עבד על עצמו עד שהגיע לגלמי ראו עיניך. כלומר הוא הגיע לכזו מדריגה שנהיה בדיוק כמו הבריאה בשעה שהרבש"ע ברא את הגולם, והיות שהגיע למדריגה זו לא היתה לו כבר אחיזה ואז יצא ממנו המילה גלמי ראו עיניך. זאת אומרת שדוד המלך הגיע למדריגה הגבוהה ביותר. ומאחר והגיע למדריגה הגבוהה ביותר לא היה יכול כבר לזוז. ואז שמע והכיר את מה שנאמר (בראשית ב) ויפח באפיו נשמת חיים, אז הוא הכיר שיש בו

לפי זה מה נחשב מגיע לסוף דעתו? זה שקולט את מציאות האין שבו כלומר שמגיע לכך שהוא נשאר עם כלום, אלא שהכלום לא שובר אותו, הכלום מלמד אותו שלא יתעייף.

כל אדם מסתובב שבור ממכאוביו ומפגמיו, האדם חושב מה עשיתי בעולמי, מי מכאיב לי? הנפש שלו מכאיבה לו! הנפש רוצה את מקום מנוחתה, הנפש רוצה לבוא אל המנוחה ואל הנחלה, שהוא היכן שנחצב, והנפש אינה יכולה לחזור מפני שהיא מונחת בתוך הגוף היא מונחת במקום שאינה מאפשרת לה לצאת ממנה ולחזור למקום שנחצב משום שהרבש"ע רוצה שהאדם יחזור למקום מחצבו דרך הבחירה. ומהי הבחירה? שיבחר במציאות האין שלו מה אנו מה חיינו, ומכיון שהוא בוחר מתוך מציאותו יתכן שלא יבחין בעצמו שיש בו חיות שנותן את החיים הכולל כל התנועות שיש באדם. ואם האדם זוכה ואם מתעקש לעבור את כל הכאבים, הן הכאבים שכבר עברו עליו והן הכאבים שעתידין לעבור עליהם זוכה להגיע לקדושה כמו שרואים על דוד המלך ע"ה שהגיע לשיא הקדושה, ובכל זאת כמה זמן לקח עד שהתלהבות הקדושה נכבה, דוד המלך אמר (תהלים כו): בחנני... ונסני, כי נדמה היה לו שהוא משהו מציאות, וכאלו שיש לו הכח לעמוד בעולם העשיה מצד עצמו ואינו זקוק לסיבת כל הסיבות ועילת כל העילות, וחשב שהאדם יכול להשאר עם סיבת כל הסיבות, ובכ"ז להשאיר את עצמו באיזה מציאות, ואז הוכח לו ע"י הספור של בת שבע בזה שהגיע לשפל המצב ושיא השפלות, מאז חרד דוד המלך על כל הגיון ומחשבה כדי שלא לפגום ושלא יזיז את הקדושה.

במצבים אלו מה היא הסיבה מצד הקדושה? שהגיע לבחינה וחטאתי נגדי תמיד (שם נא) ומה הפירוש וחטאתי נגדי תמיד? שאין מחשבה (גיदानק) שאינו חי במציאות שפלות ביסוד שהרבש"ע ברא אותו, וכשהוא עבר כל מיני

כרחך דהיינו שנהיה מוכרח אצל האדם שיש מי שמחיה אותו. כשאדם זוכה כדוד המלך להגיע לגלמי ראו עיניך הוא זוכה שמזכה לפני מי שחי וקיים לנצח שחי חי יודך, מי הוא החי? בעל כרחך אתה חי! והוא הרבש"ע שנתן לך את הבעל כרחך היות שהרבש"ע רוצה תהילה מהחומר הזה. מה יש לו מהחומר הזה? באמת אין לו כלום אבל דרך זה מגיע לרבש"ע. כמו צנור שדרכו מובילים מים כך הרבש"ע מה יש לו מהאדם הלא "מה אנוש כי תזכרנו" (שם ח) אלא שיש לו ממנו שהוא נתן לו בחירה שמהבחירה יגיע לגלמי ראו עיניך ועי"ז יבין בהכרח שיש בו חי כלומר שיש מי שמחיה אותו, ומכיוון שהוא גולם איך הוא יכול להגיע לשמוע ולהבין שיש בו חי. אז ויפח באפיו נשמת חיים. מי הוא הויפח באפיו נשמת חיים? מי שנתן את רוח החיים, מי שהתגלה שהוא נפח באדם נשמת חיים...

(מאשק יב"א כ"ט"ז)

חיות. וכשהכיר בחיות הנ"ל היה בבחינת בעל כרחך אתה חי שהיה מוכרח להודות שיש בו "חי" כלומר שיש מי שמחיה אותו. משום שאיך מגיע דרך גולם שיזון, איך מגיע לגולם שידבר, איך מגיע לגולם חכמה מוכרח היה להודות לבעל כרחך שאתה חי, שיש בו מציאות שהוא חי ודרכו וממנו יש לו את החיות ומכיון שדוד המלך הגיע למדרגה שיש בו חי מפני שהשיג ההויה של גלמי ראו עיניך, והכוונה מכיון שהוא נשאר בהכרח חי מוכרח הוא להאמין שיש בו חי שמחיה אותו, אז מצא את החי הנצחי שהוא "חי חי יודך" (ושעיהו לח) שהוא קיים לנצח.

יובהר שאין הכוונה שהשי"ת מוכרח חי"ו באיזה דבר. אלא שהמאמר על כרחך אתה חי היינו שנעשה מוכרח אצל האדם שיש מי שמחיה אותו והחיות הזאת מתגלית על ידי שהאדם הוא רק כצנור המעביר מים.

מי מהלל אותך רבש"ע, מי עובד אותך רבש"ע? אתה עצמך! הרבש"ע נהיה בעל

שהשמחה במעונם

הר"ר גדליה סגל ומשפ' להולדת הנינה
הר"ר מרדכי ליברמן ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר בנימין זאב סגל ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר שרגא ליברמן ומשפ' להולדת הבת
הר"ר שמואל יעקובסון ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר משה יעקובסון ומשפ' להולדת הבת
הר"ר יהודה לייב פרוש ומשפ' להולדת הנכדה והנכנס הנכד לעול המצוות
הר"ר צבי ולדמן ומשפ' להנכנס הבן לעול המצוות

כוס תנחומים

למשפחת קירשנבונים

על פטירת אביהם ר' שמואל ב"ר ישראל שמעון ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

ד"ר נוי
מסכת החברותא
רח שני 3
02 - 5829688 ☎
02 - 5325477 :qps
ת.ד. 5080
ירושלים 91050